

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Erzsébet-tér 9. sz. Tompa Mihály-u. 9. sz.
Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.
Telefon-szám: 52. Telefon-szám: 52.

Felolós szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó lapfőigazgató:

RÁBELY KÁROLY.

Az előfizetés díja:

Egész évre 12 korona. — Félévre 6 korona.

Egyes szám ára: 24 fillér.

A hirdetés díja:

Bármiféle adományok nyugtázása soronként 30 fillér.

Hivatalos hirdetések soronként 50 fillér.

Nyilttér sora 80 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.
A kiadóhivatal hirdetését és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

Az árak

végre egy miniszteri rendelkezés folytán kibújtak a pultok mögül, ki a számlák és könyvek mélyéből, megszüntek szent üzleti titkok lenni és napvilágra kerültek. És csodák csodája, a lelketlen uzsora, a virágzó csempészség, a folyton terpeszkedő lánczkereskedelem, a rendszeres árnelrejtés és a rossz közlelmezési viszonyok ellenére, a négy éves háboru alatt az árak konjunkturálisán szépen fellendülve, nagy összegekre csinosan kikerekítve és alapos gömbölyűséggel fölízva látnak most napvilágot.

Az ember először zavarodottan, aztán dühösen és végül kétségbeesett tehetetlenséggel dülöngél a fenyegető számrengeteg között. Nem tudja, mit csodáljon először. A merészséget, hogy ilyen árakat ki mernek írni: a hihetetlen viszonyokat, hogy minálunk már idáig vezetett a háboru, idáig, ahová csak ostromlott várak rémségeit mesélő krónikák fantasztikusnak tartott adatai tévedtek el: vagy az embereket, akik a keserű vállránditással azt is tudomásul veszik, sőt ha módjukban áll, meg is fizetik a rémséges árakat.

Eddig is tudtuk és éreztük a drágaság lavinaszerű hőmpölygését; találkoztunk gyakran olyan kapzsisággal, amelynek láttára ökölbe szorult a kezünk, de mostan, amikor az árak elibünk jönnek, a szemünkbe nevetnek, a kirakatokban szinte legális címet és jelleget kapnak, nem mehetünk el mellettük szó nélkül. A tehetetlenség, az ellenőrzés hiánya, a pénznek minden régiókban való lelkiismeretlen hajszolása juttatta ennek az országnak népét arra a sorsra, hogy tömegei, sőt a társadalmi osztályok jelentős többsége lerongyoltan, lezülve, kiéhezve kénytelen a szenvedések végtelen kálváriáját végigtáborogni.

Az eredménnyel, az elrettentő következménnyel állunk már szemben. A tisztviselő, a kishivatalnok, a lateiner, a diplomás ember, a munkás megszédülve áll meg a kirakat előtt és könnyes szemekkel, a gondtól sápadva, a jövő ólomulyától letörpülve tanakodik azon, hogy ilyen árak mellett miként szerezhesse be a legszükségesebb rongyot. A miniszteri rendeletnek már rég kellett volna jönnie.

Nálunk ami praktikus és a fogyasztóra előnyös, mindig későn érkezik. Először a gabona ára, aztán a többi élelmiszer ára kezdett emelkedni. Mikor hirtelen szökéssel már fenyegető magasságba lejt-

tettek ezek az árak, akkor utánuk sompolygott a többi közszükségleti cikk is a meredek lejtőn. Amazokét végre máximalták, emezek szabadon szökdecselnek az orom fölé.

Hírek a gömöri közlelmezés és közellátás világából.

Alispánunk az árdrágítók ellen. Közöltük két héttel ezelőtt dr. Fernet Gyula alispánnak erélyes rendeletét, mely az árdrágítók elleni üldözést tette az elsőfoku hatóságok kötelességévé. „A Vármegye” című közigazgatási szaklap meleg hangú kommentárral ismerteti alispánunk ezen rendeletét s cikkét a következőképen végzi.

„Dr. Fernet alispán nemes erkölcsi aggodalomtól áthatott és erélyes hangú rendeletében foglalt elv követésre méltó példa kell, hogy legyen nemcsak Gömör- és Kishontvármegyében, hanem az ország egész területén. A valóság az, hogy az árdrágítókkal és háborus üzerekkel, a háborunak ezekkel a legtöbb megvetést érdemlő parazitáival szemben már akkor kellett volna a legkíméletlenebb szigorral fellépni, amikor először felütötték fejüket. Tételes jogszabályaink azonban elkésve alkalmazkodtak a viszonyokhoz és legtöbbször maximális büntetése is elenyészően enyhe azokkal a károkkal szemben, amit ezek a lelkiismeretnélküli kufarok a nagyközönség, az állam, sőt a hadviselés érdekei ellen is okoztak. Égető szüksége volna elsősorban a büntető jogszabályok kíméletlen szigorítására, addig is azonban az ország minden büntető bíróságának a gömöri alispán erélyétől áthatottan kell itélkeznie.”

A közalkalmazottak burgonya-ellátása. Köztudomásu, hogy a közlelmezési minisztérium az idén központilag szervezte a tisztviselői lisztellátást. Most ugyanugy kívánja biztosítani a minisztérium a közalkalmazottak burgonya ellátását is. Minden közalkalmazott — a most kiadott rendelet szerint — a lakóhelye szerint illetékes község vagy város előljáróságánál kiválthatja a burgonyavásárlási igazolványt, melyet azután átad annak a helyi beszerzési csoportnak, amelyhez tartozik. Ezek a beszerzési csoportok a rendelet szerint szeptember hó 20-ig tartoznak a bejelentéseket beküldeni a beszerzési csoportok központjának, ahonnan a tagjaik szükségletének megfelelő burgonya mennyiséget megkapják. Minden háztartás személyenként 120 kilo burgonyát fog kapni métermázsánként 14 koronás kedvezményes árral. A községi előljáróságok minden alkalommal tartoznak kiadni a burgonyára vásárlási igazolványt, tekintet nélkül arra, hogy van-e burgonyafőlölsége az illető törvényhatóságnak.

Lefoglaltak 103 darab bört. A jolsvai rendőrkapitány egy jolsvai szattyánosnál 103 darab különféle nyersbört talált elrejtve, melyet lefoglalt s a szattyánost 200 korona pénzbüntetésére ítélte.

Szénaárdrágítók. A nagyroczei rendőrkapitány kemény ítéletet hozott a mult napokban. Tizenhárom egyén felett itélkezett, kik a széna maximális árának fittyet hányva bonyolították le adásvételüket. A vevőket 3000 kor. pénzbüntetésre ítélte, az eladókat 400—500 kor. pénzbüntetéssel sújtotta.

A vármegye káposztaszükségletének biztosítása végett — értesülésünk szerint — az alispán nagyobb káposztavásárlást eszközölt s a szükséglet összeírására iránt intézkedett.

Megkezdődik a petróleumellátás. Ugy tudjuk, hogy az alispáni hivatal közlelmezési ügyosztályában már készül a rendelet, mely a rendszeres petróleum ellátás tekintetében fog intézkedni. A petróleumellátás szept. 15-én fogja kezdetét venni s a fűszolgabírák és polgármesterek rendelkezésére adja az alispán a petróleum-mennyiségeket.

A hadirokkant és özvegy szatócok gyámolítása. A Hadigondozó Hivatalhoz a rokkantak, hadiözvegyek és hadiárvaik gyakran fordulnak azzal a kéréssel, hogy az üzletük vagy vállalkozásuk körében szükséges áruk beszerzése tekintetében részesítse őket erkölcsi támogatásban. Főleg olyankor aktuális az, mikor a felsorolt hadigyámoltak szatócs üzlet vagy vegyeskereskedést tartanak fenn és a közfogyasztás céljaira igénybe vett cikkek, áruk és anyagok elosztása a törvényhatóságok útján történik. A szóban lévő erkölcsi támogatás igen gyakran sokkal hatásosabb eszköze az ekzsztencia biztosítására, mint azok az eljárások, amelyeket a Hivatal a rokkantak és hadiözvegyek önállóítása és vagyonrendezése tekintetében megvalósítani igyekszik. A mikor hálás köszönettel emlékezik meg ebben a tárgyban egyes konkrét esetek alkalmával kifejezett kérései méltányló figyelembevételéről, általánososságban arra kérte a Hivatal az alispánt, hogy valahányszor érdemes családos és vagyontalan hadigyámoltak anyag- és árukiutalási kéressel jelentkeznek nála, vagy az alárendelt elsőfoku hatóságoknál, ezeket a kéréseket a lehetőséghez képest pártoló jóindulattal fogadják és teljesítsék.

Zár alá vették a hordókat. A kormány a kivételes törvény alapján rendeletet adott ki, hogy minden fahordót, amely bornak befogadására alkalmas, szeptember 15-ig be kell jelenteni. Nem ennek bejelentési kötelezettség alá a kincstár, a bortermelők, központi szesz-főzdek, borkereskedők és vendéglősök, korcsmárosok, akiknek nincs több hordójuk, mint amennyi az ideai szüret alkalmával eddigi üzlet-

forgalmuknak megfelelő mennyiségben vásárlandó bor és szesz elhelyezésére szükséges. A rendelet egyben a hordók maximális árát is megállapítja. Új tölgyfahordó ára hl.-enként 175 korona, bükkfa-hordó 115 korona. Egyévesnél idősebb használt tölgyfahordó 115 korona, bükkfa-hordó 55 korona. A földművelésügyi miniszter a bejelentésre kötelezettektől a hordókat maximális áron rekvirálhatja is.

Fontos figyelmeztetés. Az alispáni hivatal közlélmézési ügyosztálya figyelmezteti a közönséget, hogy a szeptemberi cukor, kávé és szappanjegy szelvény beváltása után üressé vált jegyzeteket gondosan őrizték meg, mert az új jegyek csak ezeknek beváltása ellenében lesznek hiszolgálatosak.

Maximális árak. Van-e olyan aki ezeket betartja s ha igen, nem kellene-e azt, mint ritkaságot ketrezben pénzért mutogatni? Sajnos, nagyon közismert igazságot mondunk a ez jellemző a közszellemre, amely mindig sokat akar nyerni s a zöld asztalnál tapasztalatlanul megszabott árak sem mindig igazságosak. De ne beszéljünk sokat, mert jön a büntetés s ennek következtében eltűnik az áru és nem lesz majd mit venni. Ez a maximálás!

Rendület a só árának felemeléséről. A hivatalos lap a pénzügyminiszter rendeletét közli, amelylyel a só-árak felemelésének végrehajtását rendeli el. Az árak felemelését a törvényhozás szavazta meg és a miniszter utasítja a sóhivatalokat, hogy a jövőben a kősó alárát métermázsánként 18 korona helyett 28 koronával, a főtt sóét 19 kor. helyett 33 kor., a tengeri sóét 18 kor. helyett 33 koronával, a konyhasókat általában 10—10 koronával drágábban, végül a marhasó árát 6 korona helyett 10 koronával számlázzák és az eladási árakat ennek megfelelően állapítsák meg. Az alispán a Gömörmegyei Áruforgalmi r.-t. által felszámítható nagykereskedelmi árakat szept. 1-től kezdve az említett drágulási és a fuvardíjak felemelése folytán így állapította meg: kősó 42:20 K, őrlött só 45:20 K, finom asztali só 45:70 K.

A mezőgazdasági munkások és a tanulók cipőellátása. A közelgő őszi időnyre való tekintettel felhívta az alispán a hatóságok figyelmét a mezőgazdasági munkások és tanulók lábbelivel való ellátására. Tudvalevő, hogy az őszi munkálatok és az őszi időjárás változékonysága a mezőgazdasági munkások lábbelivel való jobb ellátását teszi szükségessé, mint ahogy azt a nyári időny megkövetelte, mikor tudvalevőleg a mezőgazdasági munkások egyrésze mezitláb is elvégzi munkáját, mit az őszi folyamán már nem lehet. Miután pedig a mezőgazdasági munkálatok elvégzése az ország egész közönségére egyformán fontos, felhívta az alispán az elsőfokú hatóságokat, hogy a rendelkezésükre álló készletekből igyekezzenek elsősorban a mezőgazdasági munkások szükségletét biztosítani. Hasonlóképpen legyen figyelemmel a tanulók szükségletére is, akik az őszi beállítással iratkoznak be az iskolákba és rendszeren az iskolaév kezdetén látják el magukat ruhával és cipővel.

„Akik távol vannak.“

Ádám Éva cikke a Szabó Elemér kórházról.

A „Magyarország“ vasárnapi számában Ádám Éva tollából egy érdekes cikk jelent meg, melyből a következő bennünket érdeklő részletet közöljük:

„Mint mikor virágos kertet öntöznek májusban, úgy seprőzték végig az olasz repülő gépfegyveresői a i országutat. Békés polgár, magános katona, egyes kocsi: sorsára bízta magát. Ilyen után távoztam én is arról a tájról, hol a Piave offenzíva alatt annyi megrázó emléket szedett föl a lelkem.

Szabó Elemér I. osztályú főorvos a házigazdám. Ő az I. sz. m. kir. honvédkórház parancsnoka. Kórháza két gyönyörű, ősi olasz hercegi kastélyban talált helyet. Az egyik terem falán ott van Hollós Mátyás királyunk képe is. Az épületek a XIII. századból valók. Sirboltok, Tiepoló-képek, freskók, püspökök, martírok sirjai, melyekről tanulmányokat lehetne írni. Minket Mátyás képe érdekel. Balkezeben a hollót tartja, mellette ásóval egy földműves és egy katona: pánczéiban, zászlóval a kezében.

Egyik betegszobában az alapítás idejéből, 1200-ból egy bizánci stílusú falfestmény van, mely előtt visszafójtott lélekzettel áll meg a hadifestő. A parancsnok maga is világot járt nagytudású műbarát, aki Szadeczy Lajos történetiróval együtt kutatta a harczterek mű emlékeit: a híres régi képet vászonnal takartatta le, hogy a tudatlan katonák meg ne rongálják az Uccelli-kastély kincseit.

Sajátságos, hogy a „nagy kultur“ nemzet nem kiméli, nem becsüli az ilyen emlékeket. Ott van a kastély-kórház egyik lépcsőházában fekete talpazatán egy csonka szobor. Az egyik ősi márványalakja. Szeme és homloka tiszteletet parancsoló idők múltán is. Ezt a szobrot a szemét-törmelékéből szedette elő és tisztította meg a honvéd-parancsnok. A letört arczrészeket a magyar gavalléria ki akarta javíttatni. Hozzáértő embert hívtak, éppen a szobrászművészt, ki a Topo-kastély urának szobrát készítette. A letört márványrészeket művészkez se tudja visszatoldani; de az olasz városi tanács anynyira lelkeire vette az ellenséges parancsnok művészi kezdeményezését, hogy tanácskozást hívott egybe; jegyzőkönyvbe foglalta Szabó Elemér nevét és valószínűleg a város költségén csináltatnak új szobrot.

A palota üvegcsarnokba vezető erkélyén ott lengedez a honvédek büszke jelvénye: a magyar nemzeti zászló. Ott benn is magyar urak. Egész külön kis birodalomban az osztrák világban Rieffer őrnagy Nagyszébenből, Kozma tábori lelkész Écskáról, Jenny ezredorvos, Balogh Artur ezredorvos Kolozsvárról. Az ismert ideg-orvos: Nesnera doktor, aztán a főorvosok serege: Rablóczy Hay László, Elek Pál, Bukovinszky, Gondos. Pinkafőrről Uhlreich dr. Román M. egészségügyi hadapród, Vudi főhadnagy Zág-rárból, Varga László százados, Lukács főhadnagy. Aztán a három magyar politikus: Szalay, Mikó, Künstlinger. Végül Susselka kapitány, aki félkarját ott hagyta valahol az orosz hőmezőkön, de életkedvét újra visszahozta a harcztérre s félkarjával hirdeti a magyar hősiességet.

Az ápolónők is mind magyarok. Főnöknőjük Bissingen grófné, ki nemrégén temette elcsent testvérét és Dunába fult rokonát. Helyettese Millusz báróné, kinek betegek közé került tulajdon fia is. Az őszfejtű bárónéval a fronton is találkoztam.

A hatalmas nagy kórház nagy személyzetet kíván. A civil ápolónőkön kívül itt vannak a homonnai apácák is, kik az orosz betörést ott már átéltek és mert itt végzik előkelő csendben és szerénységben szép feladatukat. Az apácza-ápolónők mindentűt kíválnak.

A Topo-Uccelli kastélyokon lengő magyar zászló alatt ez a társaság képviseli a büszke honvédséget. Kijár nekik a tisztelet az idegenben is.

A harcztéri magyar ápolónőket mostanában látogatta meg Ibrányi Alisz egy másik urihölgygel. A magyar hivatásos vöröskeresztes ápolónők, több parancsnok nyilatkozata szerint, magasan az osztrákok fölött állnak erkölcsileg.

Fórum.

Nyílt levél

Gömör-Kishontvármegye nagyságos alispánjához.

„A kétségbeesett Jézus tanítványai szorongatott helyzetükben így kiáltottak: „Uram! tarts meg, mert elveszünk.“

Ezidőszertint van-e kétségesebb helyzetben valaki, mint a nyugdíjas tanító, vagy általában minden nyugdíjas.

Megállapított több, vagy kevesebb év előtt a nyugdíja s az néhány fillér hadipótlékkal szaporodott, de még ezzel is igen messze marad a mai megélhetés lehetőségétől, mert átlagosan nyugdíj és hadipótléka együtt, napi öt-hat koronát tesz ki. — Kérdem, mire használja fel? ruházat, vagy élelemre? mert mind kettőre nem jut, annál inkább, mivel magára az élelmezésre is kétségbeesetten kevés.

Ennek ellenében, nézzük a munkás napi díját.

A múlt napokban, állomásunkon, több munkást balta és fűrészszel ellátva találtam, (erdei favágók) kérdeztem tőlük: mennyi a keresetük naponta: Egyhangulag feleltek: huszonnégy koronától negyvenig.

Egy ácssegédet jelenlétben fizetett a mestere negyven korona napidíjjal.

Egy mosónő napidíja öt-hat korona és uri koszt; azért mondom „uri koszt“, mert ha kivánsága szerint nincs kielégítve, oda nem megy többé.

Egy szekeres ember, két ló és kocsi-val, keres naponta hetven koronától száz koronáig.

De minek soroljam mindezeket, hiszen köz-tudomású dolog nemcsak Tornalján, hanem más helyen is.

Mit mond erre a közvélemény?

És midőn ez így áll, hogyan van az, hogy a nyugdíjas tanítók oly csekély számban alkalmaztatnak napidíjjal járó mellékkeresetre.

Itt volna például a vetések becslése, géplési ellenőrzés, más egyéb sokféle megbízások, melyekre szakértők és nem szakértők, mindentéle népből alkalmaztattak, de nyugdíjas tanítót se nem láttam, se nem hallottam.

Nem vagyok hajlandó elbinni, hogy ez, a tanítók nemakarásán múlt volna, inkább talán a mellőzésén.

Szabad legyen a magam és társaim nevében e szavakkal fordulni nagyságos Alispán urhoz:

„Uram! tarts meg, mert elveszünk.“

Tornalja, 1918. szeptember 2.

Nagyságos Alispán urnak

alázatos szolgája:

Hagymáti Pál, nyug. tanító.“

Hírek és vegyesek.

Trics-tracs

a tizenhatos műestélyről. Beszélgetnek egy kiváncsi leány és egy befentes fiu.

A leány: Hát nem a Hungáriában lesz?

A fiu: Nem. A megyeháza pazar fehér termében tartják meg a nagyszerű estélyt.

A leány: Mit tud a műsorról?

A fiu: Bár a rendezőség semmit sem hozott nyilvánosságra, egy pár intimitást elárulhatok. A műsor nem mindennapi meglepetéseket tartalmaz. Grossné Beliczky Böske — ugye ez is elég lenne?

A leány: Ne mondja, ő is szerepel?

A fiu: Csodaszép és az őszi hangulathoz simuló finom dalokat fog énekelni. Cziner Márta kíséri zongorán. Valószínűleg lesz még egy énekszám. De mert ez a szereplő még ma sem adott végleges választ, erről még nem mondhatok semmit.

A leány: Ugyan ki lehet ez?

A fiu: Nem lesz nehéz eltalálni. Sokat gyönyörködünk eddig is benne, menyasszony és Molnár Gizuka kíséri zongorán.

A leány: Ez csak Kármán Katinka lehet.

A fiu: Eltalálta. De mivel a legfelsőbb völegényi engedély még nincs itt, nem tudjuk biztosan, hogy fog-e szerepelni.

A leány: No meg is verjük a hosszú Seidlt, csak ne engedje Katinkát szerepelni!

A fiu: Löcherer Lilkó mondja a prólogot.

A leány: Ki írta?

A fiu: Nem tudom, szabad-e azt megmondanom. Annyit mondhatok, hogy aki írta, az völegény.

A leány: Aha, tudom már!

A fiu: Ezenkívül lesz még egy kis szindarab is. Kárpáti Valika, Remenyik Margit játézik benne és úgy tudom, Brüllth Pista is, az a fekete honvédszázados. Lesznek egész excentrikus számok is: egy karrikatura rajzoló és egy zsönglőr.

A leány: Nagyszerű. Köszönöm, hogy elárulta ezeket. Most sietek, mert a 80-asok vetített képes mozijához is kell jegyet vennem.

A fiu: Apropó! A nyolcvanasokról jut eszembe. Tudja-e, hogy a 80-as altisztek is rendeznek valami nagy estélyt?

A leány: Egyszóval jól indul a szezon!

A fiu: Mesésen, nem fogjuk unni magunkat! Csókolom a kezeit.

A leány: Pá magának!

—ár.

Személyi hírek. Putnoky Móricz főispán e hó 4-én, szerdán feleségével együtt Rimaszombatban volt.

Dr. Kármán Aladár, a vármegyei közkórház igazgató főorvosa négy heti üdülés után Balatonfüredről hazaérkezett s átvette a kórház vezetését.

Dr. Zehery István, a Vöröskereszt kórház vezető főorvosa Igilófüreden töltött rövid pihenő után hazaérkezett.

Kutka István 16 ik honvédgyalogezredbeli alezredes tegnap, szombaton Rimaszombatba érkezett.

A Tompa Mihály arczképének hivatalos átvétele. A vármegye közönsége a Tompa születésének száz éves fordulójára alkalmával tartott díszközgyűlésében elhatározta, hogy a vármegyei székház nagyterme részére megfesteti Tompa Mihály arczképét. A festésre *Spányik* Cornél hírneves festőművészünk kapott megbízatást, aki a képet már elkészítette s a kép hivatalos átvétele e hó 12-én fog Budapesten megtörténni. Az átvételnél jelen lesz dr. *Fornet* Gyula alispán, *Szent-Iványi* Árpád, *Szent-Ivány* József és *Marton* János bizottsági tagok és *Stettka* Gyula festőművész.

Az upsalai teológiai konferencia. Lapunk legutóbbi számában megírtuk, hogy *Geduly* Henrik tiszakerületi evangélikus püspök az upsalai egyetemen előadásokat fog tartani. Erre vonatkozólag az „*Evangélikus Óráló*” egyházi és iskolai hetilap a következőket írja: Az upsalai teológiai konferenciát szept. 16-án tartják meg, amelyen *Geduly* Henrik püspök két előadást fog tartani német nyelven a Magyarhoni evangélikus egyház helyzetéről és a Krisztushoz való viszonyáról. *Geduly* püspök már szept. 8-án indul utnak, ugyhogy az ez ideig egyetemes felügyelőt iktató szept. 11-iki egyetemes közgyűlésen már nem lehet jelen.

Távozó segédlelkész. A helybeli ev. egyház segédlelkésze: *Máczay* Lajos, kinek kitűnő tollából lapunkban is több közlemény jelent meg, püspöki titkárrá neveztetvén ki, Nyiregyháza távozott s helyét *Geduly* püspök mellett elfoglalta. A kiválóan képzett, rokonszenves férfi távozását sajnáljuk, mert nemcsak egyházi téren állott szép hivatása magaslatán, de társas köreinknek is igazán kedvelt tagja volt és sokoldalú képessége, szellemes ötletei révén az estélyeken és összejöveteleken valószínűsítő eleme volt a társaságnak s több ízben fényes sikert aratott. Legjobb kívánságaink kísérik új állomáshelyére!

Felmentett közigazgatási tisztviselő. *Hegyessy* István népfőnök hadnagy, tb. főszolgabíró a katonai szolgálat alól felmentetvén, a napokban elfoglalja a nyustyai főszolgabírói hivatalnál viselt állását.

Bírói kinevezés. A király *Schultz* Gyula miskolci járásbíró, ki az itteni bíróságnál sokáig működött, a szatmári kir. járásbíróhoz VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

Uj közjegyző. Az igazságügyminiszter dr. *Balassa* Lajos monori közjegyző helyettesét Nagyrőczére közjegyzővé nevezte ki.

Előléptetés. *Guttmann* Gyula 80. gyalogezredbeli tart. egészségügyi zászlós egészségügyi hadnagygyá lett előléptetve.

Katonai kitüntetések. A 3. oszt. katonai érdemkeresztet *ujólag* kapta a hadiékítménnyel és kardokkal *Ghyecy* Ferencz 16. honvédgyalogezredbeli őrnagy.

2. oszt. ezüst vitézségi érmet kapott: *Speckner* Szilárd 16. honvédgyalogezredbeli hadnagy, továbbá *Vavanyecz* György és *Vincze* István népf. tizedesek.

Bronz vitézségi érmet kaptak: *Bodnár* Árpád népf. hadnagy, *Doák* Ferencz és *Csikány* József népfelkelők, továbbá *Iván* Lajos honvéd.

Esküvő. Dr. *Kemény* Dezső, városunkbeli származású békéscsabai ügyvéd, többszörösen kitüntetett főhadnagy, — a vaskorona rend lovagja — mult hó 27-én tartotta esküvőjét Békéscsabán *Pollák* Olgával.

A tizenhatosok hete Rimaszombatban. A nagyrészt gömöri fiukból álló beszercebányai 16 ik honvédgyalogezred impozáns hadikiállítására ma, vasárnap d. e. 11 órakor nyílik meg Rimaszombatban. Az ünnepélyes megnyitást *Kutka* István 16 os alezredes végzi s a megnyitáson jelen lesz a város notabilitásai élég *Putnoky* Mórincz főispán és dr. *Fornet* Gyula alispán is. A kiállítás egész héten nyitva lesz. 14-én, szombaton nagyszabású műestély lesz a vármegyeháza dísztermében *Lukács* Gézáé, *Putnoky* Mórincz és *Samarjay* Jánosné védnöksége mellett. A műestély programja remekül van összeállítva s utánna táncz készül, melyhez elsőrangú beszercebányai zenekar szolgáltatja a zenét.

Egyetemes egyházi gyűlés. Az év. egyház egyetem e hó 11-én tartja Budapesten gyűlését, melyen az egyház világi és egyházi előkelőségei vármegyénkből is részt vesznek.

Igazgatói megbízatás. *Molnár* Gyula főgimnáziumi tanárt, vármegyénk szülöttét, ki tanári működését a rozsnyói róm. kath. főgimnáziumnál kezdte meg, a vallás- és közoktatásügyi miniszter a pancsovai áll. főgimnázium vezetésével bizta meg.

A harcztéren — az olasz fronton — hősi magatartást tanusított: *Barta* Aladár 25-ik gyalogezredbeli hadnagynak — *Blau* Vilmos helybeli polgártársunk fiának — különösen kiváló, vitéz cselekményeiről kaptunk hírt, melyekért ismételt magas kitüntetésre lett felterjesztve s a legfelsőbb dicséret elismerést — signum laudist — már meg is kapta.

Halálozások. A helybeli osztálymérnökségnél hosszabb ideig működött, majd Budapestre beosztott *Spády* Ferencz máv. főmérnök mult héten 44 éves korában, boldog házassága 9-ik évében rövid betegség után Budapesten meghalt.

Mély gyász érte dr. *Lichtschein* Adolf kir. tan., tb. megyei főorvost, amennyiben nővére: özv. *Schweitzer* Márkné szül. *Lichtschein* Róza mult héten 76 éves korában Miskolcra elhunyt. Temetése folyó hó 1-én Sajókazinczon nagy részvét mellett ment végbe.

Özv. *Kolbay* Sándornét lesújtó gyász érte, nővére: *Klepeisz* Aladárné szül. *Majtán* Erzsébet áll. iskolai tanítónő mult héten 40 éves korában Karácspalotán Nyitramegyében elhunyt. A haláleset őszinte részvéteket keltett, mert a kedves urinőt itt is sokan ismerték. Férje: *Klepeisz* Aladár iskolaigazgató, tart. főhadnagy és kiterjedt rokonság gyászolja.

Hauer Adolfné, *Deutsch* Áron helybeli lakos nővére folyó hó 2-án Bolykon 67 éves korában elhunyt. Temetése folyó hó 4-én ment végbe.

Lapunk zártakor őszinte részvétellel értesülünk, hogy a városunkbeli származású *Perjéssy* Lajos verseczi nyug. főgimn. tanár, a „Délvidék” volt jeles tollu szerkesztője, f. hó 5-ikén Verseczen elhunyt. Nagyműveltségű, nagy tudású férfi volt, ki társadalmi téren is jelentékeny szerepet vitt, s különösen a nemzeti irányzatok ellen erőlyesen küzdött tollával és közéleti szereplésével. Halála széles körökben kelt méltán őszinte részvéteket, mert az elhunyt sok érdemes és önzetlen munkát végzett s rokonszenves egyéniségével általános tiszteletet és becsülést vívott ki magának. Lapunk hasábjain is számos szépirodalmi közleménye kötötte le az olvasó figyelmét s lapunknak mindvégig hűséges, ragaszkodó jó barátja volt. Özvegyén kívül kiterjedt rokonság gyászolja az elhunytat, ki csak nemrég ünnepelte újságírói jubileumát, s ekkor az ország minden részéből meleg ovációban részesült. Temetése f. hó 7-én Verseczen ment végbe impozáns részvét mellett.

Iványik György helybeli mészáros polgártársunkat és nejét mély gyász sújtotta le. Fiuk: *Iványik* István okleveles kohómérnök, a diósgyőri vas- és acélgépgyár mérnöke, s koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, f. hó 4-én hosszúságos betegség után 40 éves korában, boldog házassága 13 ik évében Diósgyőrben elhunyt. Halála mély részvéteket keltett. 6-ikán temették a vasgyári temetőbe nagy részvét mellett.

Istók Illés városi hajdu f. hó 6-án hosszúságos betegség után 53 éves korában elhunyt. Ma délután temetik.

Értesítés. A rimaszombati közs. iparos tanoncz iskolában a beiratások f. évi szeptember hó 10. és 13 ik napjain délután 1 órától 3 ig az áll. el. fiúiskola helyiségében eszközöltetnek. Rimaszombat, 1918. szept. 7. *Az igazgatóság.*

Kórház felosztás. A Vöröskereszt rimaszombati választmányának 500 ágyas nagy kórháza e hó közepére feloszlik s újabb betegtranszportot már nem vetnek fel e hó elején sem. A még itt levő mintegy 100 beteg elhelyezése és elszállítása most van folyamatban s a felosztás munkálatai javában folynak. A helyiségeket tatarozzák, újra festik, teljesen rendbehozva adják át október elején a főgimnázium épületét rendeltetések céljaira.

Jótekonny adomány. A Gömör-Kishont vármegyei Gazdasági Egyesület Áruszövetkezte 200 koronát adományozott a Gömör-Kishont vármegyei tanítók Internátusa alapja javára.

A gyermeknyaralás. A rimaszombati m. kir. állami gyermekmenhely körzetébe tartozó telepeken a nyaralásra ide küldött osztrák gyermekeket mindenütt a legnagyobb szíveskedéssel fogadták, elsőrendű elhelyezésükről és kitűnő ellátásukról mindenütt körültekintő gondoskodás történt, dr. *Heinrich* Béla gyermekmenhelyi igazgató főorvos személyesen adta át a gyermekcsoportokat s a telepeket ellenőrizte. Közel másfélezer gyermek élvezte a jó levegőt és az igazi magyaros vendégszeretetet, melynek mindenütt szemmel látható jele az, hogy az ideérkezésükkor sápadt, gyöngye gyermekek úde színt kaptak, meghiztak, jó kedvtűek, élénkek és nem győzik eléggé dicsérni a gondos, jó ellátást. A gyermekekkel érkezett felügyelő kísérők is teljesen meg vannak elégedve a jó helyzettel és kitűnő ellátással. — A gyermekek itt időzése szeptember hó 18—20-ikáig tart, amikor hazaszállítják őket. Az itteni csoportos elhelyezés és az elszállítás valóban sok gondot, körültekintést igénylő nehéz munkáját a gyermekmenhely igazgató főorvosa: dr. *Heinrich* Béla kiváló rátermettséggel és elismerésméltóan személyesen végzi; gondja van rá, hogy ugy a gyermekek, mint kísérők teljes megelégedéssel, s legjobb emlékekkel térjenek vissza otthonukba, hol bizonyára sokáig fogják emlegetni a szíves magyar vendéglátást! Vármegyénk a mai nehéz viszonyok ellenére is kitett magáért, s az itt elhelyezett mintegy 5—600 gyermek ellátása és gondozása mindenütt példás.

Jótekonyság. Rimakokovai *Knöpfler* Károly jótekonyságáról és nemes szívééről közismert rimakokovai nagybirtokos egy erdei kárterítésből részére befolyt 318 koronát *Füzy* Rezső rimakokovai jegyző utján lapunk szerkesztőjéhez juttatta a 16 os honvédek özvegyei és árvái alapja javára. Átadtuk a hadikiállítás rendezőségének.

Beiratások. Az iskolákban serényen folynak a jelentkezések. Az elemi iskolák egész héten beirták a tanulókat, a polgári leányiskolában is elvégződött a beírás. A főgimnáziumban főleg a helybeliek iratkoztak be, a vidékiek számára f. hó 12—14-én lesznek ismét beiratások, tekintettel arra, hogy a tanítást szeptember 16 ig el kellett fontos okok miatt halasztani.

A tejjgazdasági szakiskola ügyében állandóan folynak az előkészítő munkálatok. F. hó 6-án a földmivelésügyi minisztérium kiküldöttéi *Eszterhay* min. tan. vezetésével itt voltak s dr. *Kovács* László polgármesterrel a bérlemény tárgyát képező Szabadka-pusztas felszerelési állománya ügyében értekeztek, miután a jövő hónapban a bérletet már átveszi a minisztérium.

Gyilkos fogoly. Zsór községben *Gérecz* Istvánnéval munkára ki volt adva Karangujev Péter fogoly, ki a gazdájára szemet vetett s lépten-nyomon szerelmi ajánlatokkal ostromolta az asszonyt. Állítólag *Vladinszkij* Lukács szomszédos orosz fogoly szintén epekedett az asszony után, ki ezt jobban is szívelhette, s mikor a féltékeny Karangujev ezt látta, megfenyegette őket, hogy a fogságból hazakerülő férj előtt elárulja. Az asszony rávette *Vladinszkij* t, hogy bányon el a fenyegető fogollyal, mire augusztus 9-én *Vladinszkij* a padláson alvó fogolytársát meglepte, kövel fejbeütötte, majd megfojtotta és kötelek köté nyakára és lábára a padlásról elhurcolta a Túrócz-patakhoz, hol köveket rakva a holttestre, az egy méter mély vízbe lesüllyesztette a hullát. Egy hét múlva, mikor a nehezékek lekerültek a hulláról s ez a vízszintre emelkedett, jöttek rá az esetre s *Hubay* Béla tornaljai kir. járásbíró, *Lehoczky* Márton kir. ügyész, dr. *Zehery* István kir. törvényszéki orvossal és dr. *Goldblatt* Géza körorvossal kiszállott 17-én a boncolás megejtése végett. A fogoly beismerte a bűncselekményt.

Dohány mezőgazdasági cselédeknek és munkásoknak. A Gömör-Kishontvármegyei Gazdasági Egyesület 150000 csomag dohányt fog szeptember hó folyamán szétosztani mezőgazdasági cselédek és munkások között. A gazdasági egyesületi tagok az egyesület rimaszombati vagy tornaljai raktáraiban közvetlenül vehetik át a részükre megállapított dohánymennyiséget, a nem tagok gazdasági cselédjei és munkásai részére a dohány a községi elöljáróság vagy pedig a községi szövetkezet utján lesz kiosztva. A gazdasági egyesület mindenkinék ki fogja küldeni az utalványt, azért arra kéri a gazdaközönseget, hogy az egyesület utalványa nélkül dohányt ne küldjenek.

Katonai szemlék. A kassai katonai parancsnokság főnöke: *Sorsyich* gyalogsági tábornok f. hó 3-ikán városunkba érkezett s szemléte tartott a 80. gyalogezrednél. — Mult héten pedig csallóközi *Szabadhegyi* Ákos tábornok, a m. kir. állami mentelepek katonai felügyelője *Rappaport* József számvevő százados kíséretében érkezett ide s a mentelep legénysége és ügykezelése felett tartott hivatalos szemléte.

Uj év. Izraelita polgártársaink t. hó 7. és 8-án tartják az ujévi ünnep két napját, mely idő alatt az üzletek zárva maradnak.

A rosznyói világítási zavarok. A Rozsnyó világítását ellátó Sajóvölgyi Villamosági r. t. a szénhiány miatt örökös zavarokkal küzd, úgy hogy jelenleg csak 1/2 vagy 1 óra hosszat tud áramot adni. Az alispán a szénügyi kormánybiztosnak intézkedését kérte ezen siralmas állapot megszüntetése érdekében.

Menetrend változás. F. hó 5-én előnyös változás állott be a vasuti menetrendben, amennyiben a Budapest felől reggel Feledre érkező utasoknak nem kell bevárni a d. e. 9 órákor onnan induló s ide rendszerint 10 órákor vagy később érkező vonatot, hanem reggel 1/2 8-kor már itt lesznek az ujonnan beállított vonattal s ugyanekkor érkeznek meg a fővárosi — előző nap délutánján — megjelenő lapok is. Innen pedig reggel az eddigi 6 óra 20 perczkor induló vonat továbbra is fenntartatik, ellenben a 8 órákor induló új vonattal Füle felé nyertünk kapcsolatot, úgy hogy a Budapestre utazók elérik a Miskolcz felől baloldó gyorsvonatot Hatvanban s ottani átszállással 1/4 2-kor Budapestre érkehetnek. — Ez a menetrend változás folyó hó 5-én dobszó útján is közzé lett téve városunkban.

Lopnak mindenfelé. A nyár folyamán sokan keservesen tapasztalják, hogy nagy fáradtsággal és költséggel ültetett földjeiken idegenek garázdálkodnak és jelentékeny károkat okoznak burgonyában, tökben, uborkában, kukoriczában, nem is említve a gyümölcsösöket. Sokszor helybeliek is résztvesznek a lopásokban, de sokszor garázdálkodó foglyokat vesznek észre, akik otthonosan érzik magukat, mert állítólag nem jár ki az élelmük. Hír szerint avval felelnek panaszaikra, hogy elég széles a határ, szerezenek maguknak! Ez egy kissé drasztikus utasítás és jelentékenyen megterheli a mit sem sejtő termelőket, akik a földbér és óriás munkabér mellett még idegen terhet is kapnak a nyakukba. Ha ez igaz, mégsem járja, hogy éhes bandákat szabadítsanak ránk, akik magunk is alig tudunk megélni.

Apolló-színház.

Múlt szombaton és vasárnap ismét vonzó műsora volt az állandó mozgóképszínháznak s szerdán este is élénk érdeklődés mutatkozott az „Ember gyűlölkö” című film iránt. A zónaelőadás nem volt megtartható. Most szombat-vasárnapra a „Ghetto gyermeke” című érdekfeszítő s mindenfelé nagy tetszéssel fogadott film van műsoron. További műsor: Szerdán, szeptember 11-én „Néma szívek.” Társadalmi dráma, főszerepben: Henny Portennel. Szombat-vasárnap, szeptember 14—15-én a „Vasgyáros.” Dráma, Ohnet György műve. Főszerepben: Berky Lili, Lajthay. — Szeptember 14-étől kezdve az előadások ismét 4—6 és 8 órákor kezdődnek.

Gläser Hugó illatszertára Rimaszombat, Deák Ferencz-utca 2-ik szám alatt, (Hungáriával szemben.)

Eredeti illatszerek díszes üvegekben és kimérve. Szájvizek, fogkefék, haj- és ruhafejek, fésűk és hajcsattok. — Manikür és toillette garnitúrák. — Önbortova felszerelés és kitűnő pengék. — Pipere csapponok. Mosdó szivacsok. Penderék. Kézfenomítók. — Gummi különlegességek. — Betegápolási és háztartási cikkeik. — Összes kozmetikai ajándékok nagy választékban. — Szolid és pontos kiszolgálás. — Ruhafesték minden színben kapható.

Üzletvezetőt keres

Gömörmegye egyik legnagyobb vasipari vállalatára élelmezési üzem részére haszonrészesedéssel.

Érdeklődő urak részleges feltételeiket — az általuk leteendő óvadék összeg feltüntetésével — e lap kiadóhivatalába küldjék „Üzletvezető” jelige alatt.

Allami tanító elfogad cerrepetalásra mindennapi, előkészít magánvizsgára elemi és polgári iskolai tanulókat Kossuth-utca 13. szám alatt.

Rimaszombat és Vidéke Fogyasztási Szövetkezet 1918. évi szeptember hó 1-én megtartott közgyűlése üzlet-részei után az 1917. évre 5%-ot vagyis részvényenkint 1 kor. osztalékot szavazott meg, mely a részvénytulajdonosok által az üzlet helyiségében felvehető. Ugyancsak ezen közgyűlés az üzletrészek értékét 20 kor. ról 40 kor. ra emelte fel és elhatározta a részvények ily értelemben záradékolását.

Épület- és műfa eladás.

4932. Tan. sz. — Rimaszombat város kurincz-pusztai és méhes-pusztai erdején mintegy 170 m²-t kitevő épületi és műfa zárt írásbeli versenytárgyalás útján eladatik.

A zárt írásbeli ajánlatok szeptember hó 12-ik napjának d. u. 4 órájáig nyújthatók be a polgármesteri hivatalba, ahol az árverési feltételek is megtudhatók.

Rimaszombat, 1918. évi szeptember hó 5-én.

Dr. Kovács s. k.,
polgármester.

Hirdetmény.

6779. Tan. sz. — A Rimaszombat r. t. város apáti-pusztai „Ráké-patak” nevű erdejének mintegy 102 kat. holdnyi területén várható 50—60 métermázsára becsült bükk-makk termés sertésekkel való felételezés céljára írásbeli versenytárgyalás útján eladatik.

A zárt írásbeli vételi ajánlatok 1918. évi szeptember hó 9-ik napjának d. e. 12 órájáig Rimaszombat r. t. város polgármesteréhez nyújthatók be.

Az ajánlattal egyidejűleg 100 korona bánatpénz a városi pénztárban letétbe helyezendő s az erről szóló pénztári elismervény az ajánlat-hoz mellékelendő.

Rimaszombat, 1918. évi szeptember hó 5-én.

Dr. Kovács s. k.,
polgármester.

HUDE CZ ISTVÁN KALYHÁS.

4-10

Rákóczy-u. 24. sz. (azelőtt Jánosi-u.) Felvállal kályhák javítását és átrakásokat is és tűzhelyek készítését. — Uj kályhák raktáron.

Uj és ócska butorok

jutányos árak mellett készítését elvállalják: Klemba József és Varga Dorka János asztalosok Rimaszombatban, Tamásfali-út 19. szám alatt. 2-2

Eladó kerek kút

Hoi? megmondja a kiadóhivatal. 3-3

Egy jó szivattyús kút eladó.

Czím a kiadóhivatalban.

A gróf Serényi Béla uradalmához tartozó mályinkai (Borsodmegye) circa 3500 magy. hold kiterjedésű erdőben körülbelül 6-700 sertés lenne bükkmakkal hizlalható.

Kérjük mindazokat, akik nagyobb számú sertéseket óhajtanak hizlaltatni, sziveskedjenek megkereséseiket folyó évi szeptember hó 15-ig bezárólag gróf Serényi Béla uradalmára Putnokra küldeni, esetleg az erdőt személyesen is megtekinteni.

Czipőfelsőrészeket készít

legdivatosabb szabás szerint és legolcsóbb árban: Nagy Emil, Szijjártó-u. 44. sz. alatt.

Kertész, ki a zöldség termesztést és a gyümölcsfák gondozását is alaposan érti, alkalmazást nyer. Bizonyítványok bekül dendők, vagy személyesen jelentkezni lehet: Fáy Arpádnál Giczén, Gömörmegye. 3-3

Veszünk pergetett és lépes mézet

bármily mennyiségben.

Gömörmegyei Áruforgalmi R.-társ. Rimaszombat.

Kefegyökereket, lószórt, sertét legmagasabb árban veszünk.

Czirokseprőt

ajánlunk (kötelezettség nélkül) legjobb minőségben legkevesebb 10 db. vételnél:

1. sz. 2 varrású	4.80 K.
2. „ 3 „	5.60 „
3. „ 3 „	6.40 „
4. „ 4 „	7.20 „
5. „ 4 „	8.00 „
Fényezett nyállal	8.60 „
Ruhaseprőt (3 varrású)	4.80 „

Surolókefét

czirokból				prima gyökérből			
piskóta forma	1. sz.	K.	2.—	piskóta forma	1. sz.	K.	6.50
„	2. „	„	2.40	„	2. „	„	8.50
„	3. „	„	2.80	„	3. „	„	9.50
egyenes	4. „	„	2.80	egyenes	4. „	„	10.—
„	5. „	„	3.—	„	5. „	„	10.50

Balassagyarmati

Czirokseprő, ecset, Kefe- és Faárugyár R.-T.

Ugyanott gyakorlott kefekötő munkások felvétetnek.